

ת"פ 52042/07/17 - מדינת ישראל נגד י. ינקוביץ, הנדסה בניין ופיתוח בע"מ, אמיר ינקוביץ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 52042-07-17

בפני כבוד השופטת יפית זלמנוביץ גיסין

בעניין: מדינת ישראל

ע"י ב"כ: עו"ד חן אביטן ויוסי עטון

המאשימה

נגד

1. י. ינקוביץ, הנדסה בניין ופיתוח בע"מ

2. אמיר ינקוביץ

ע"י ב"כ: עו"ד קליה קליין

הנאשמים

הכרעת דין

כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירה של התקשרות עם קבלן כח אדם העונה לשם דני אייזנמן מנופאים, בהסכם לקבלת שירותי כח אדם ותפעול מנוף באתר הבניה, בלא שמר אייזנמן החזיק ברשיון קבלן כח אדם כמתחייב מהוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו-1996.

כמצוות סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 אציין בראשית דבריי, כי מצאתי לנכון לזכות את הנאשמים מן האישומים שיוחסו להם.

1. הנאשמת מספר 1 ביצעה, במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, פעולות בניה באתר הבניה באוניברסיטת תל אביב (להלן - "האתר"). הנאשם מספר 2 שימש כמנכ"ל הנאשמת וכבעליה.
 2. בעת ביקורת שנערכה באתר הבניה ביום 15.1.2016 (כך במקור) נמצא, כי במהלך החודשים ינואר 2016 עד פברואר 2017, כולל, התקשרה הנאשמת עם מר דני אייזנמן בהסכם לקבלת שירותי כח אדם ותפעול מנוף באתר הבניה.
 3. המנופאי, מר בן אור יחיאל, נמצא מפעיל את המנוף והתברר כי הועסק על ידי מר אייזנמן.
 4. בגין קבלת שירותי כח אדם בתקופת ההתקשרות ממי שלא החזיק ברשיון קבלן כח אדם כמתחייב מהוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן - "החוק"), יוחסו לנאשמת ביצוען של עבירות לפי סעיפים 10ב(א) ו-20(ד) לחוק ולנאשם יוחסו ביצוען של עבירות לפי סעיפים 10(ב) ו-21(א) לחוק.
- תשובת הנאשמים
5. הנאשמים טענו, כי בחרו להתקשר עם חברה מקצועית המנפקת שירותי מינוף ולא עם חברה כח אדם, אף שזו האחרונה היא האפשרות הזולה יותר, והכל מתוך דאגה להבטיח בטיחותיים של הפעלת מנופים באתרי בניה (ר' סעיף 1 לתגובה לכתב האישום).
 6. עוד נטען על ידי הנאשמים, כי בשונה מחברות כח אדם, דני אייזמן מנופאים, עימו התקשרו הנאשמים, ביצע "במו ידיו פעולות שאין ספק שאינן מבוצעות על ידי חברות כח אדם", שכל תפקידן מתמצה, כך על פי המענה לכתב האישום, במשלוח עובד למזמין השירות (ר' סעיף 8 לתגובה לכתב האישום). כך, למשל, טענו הנאשמים, כי מר אייזמן נכח בשטח והדגים כיצד יש לבצע עבודות יציקה שונות, רכש ציוד בטיחות לצורך מתן השרות, פיקח על אופן ההרכבה של המנוף ועוד ועוד.
 7. מעדויות העדים השונים שנחקרו על ידי המאשימה עולה, כך לגרסת הנאשמים, כי מר אייזמן היווה את "הגורם המרכזי, הרוח החיה, המספקת את שירותי ההנפה בכללותם בין באמצעותו ובין באמצעות עובדיו" (ר' סעיף 16 לתגובה לכתב האישום).
 8. עוד ציינו הנאשמים, כי אף אחד מהגורמים המעורבים לא ראה במר דני אייזמן כקבלן שירותי כח אדם. זאת ועוד. לטענת הנאשמים גם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים הציג את מר אייזמן בסרטון מטעמו כבעל חברת מנופאים ולא כבעליה של חברת כח אדם (ר' סעיפים 18-20 לתגובה לכתב האישום).

9. לדידם של הנאשמים, מצב דברים בו יורשעו הנאשמים ויקבע, כי שירותי הנפה צריכים להנתן רק על ידי חברות כח אדם, על כל המשתמע מכך, יגרום להצבתם של עשרות עובדים לא מיומנים דים על ידי חברות כח האדם אשר שירותיהם יסתיימו עם הצבת כח האדם באתרים השונים, ובכך יפתח פתח לרשלנות והתנהלות קלוקלת שאחריתם לקיחת סיכונים והתנהגות בלתי זהירה כמו גם גידול במספר תאונות העבודה (ר' סעיפים 23-28 לתגובה לכתב האישום).

העדים והראיות

10. ביום 10.1.2019 העידו בפני עדי התביעה: הגב' ליטל שירי, מר רמי קוסטוקובסקי, מר רונן שלו, מר תמיר קרשנברג, מר דני אייזנמן, מר יחיאל בן אור ומר פאדי מטאנס וביום 11.2.2019 העידו מר נחשון יוסקוביץ ומר איליה קונצביצקי.

11. ביום 29.3.2019 הגישו הנאשמים סיכומים במסגרת בקשה של אין להשיב לאשמה וביום 5.5.2019 הגישה המאשימה סיכומיה בבקשה.

המסגרת הנורמטיבית

12. בניגוד לטענת המאשימה בסיכומיה, כתב האישום אינו כולל עבירה לפי סעיף 10(א) לחוק (ר' סעיף 2 לסיכומי המאשימה; סעיף ב' לכתב האישום). לפיכך יובאו, להלן, נוסחם של הסעיפים הרלבנטיים לאישום שלפנינו.

13. סעיף 10ב(א) לחוק קובע:

"לא יקבל אדם שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם או שירות מקבלן שירות, ולא יתקשר עמם לקבלת שירותים כאמור, אלא אם כן קבלן כוח האדם הוא בעל רישיון או היתר מיוחד לפי פרק זה, לפי העניין, והמציא לאותו אדם העתק ממנו, או שקבלן השירות הוא בעל רישיון לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו".

14. נוסחו של סעיף 20(ד) לחוק הוא:

"מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, ואם קיבל שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, או קיבל שירות מקבלן שירות שאין לו רישיון בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירות כוח האדם או השירות כאמור".

15. סעיף 21(א) לחוק ענינו חובת נושא משרה:

"(א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיף 20 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו האמורה, דינו - קנס כקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף - למעט שותף מוגבל - ופקיד שתפקידו למנוע הפרת חוק זה".

16. סעיף 1 לחוק מגדיר מיהו קבלן כח אדם: "מי שעיסוקו במתן שירותי כוח אדם של עובדיו לשם עבודה אצל זולתו, לרבות לשכה פרטית כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959, העוסקת גם במתן שירותי כוח אדם".

הקדמה

17. בכתב האישום צוין, כי הביקורת באתר נערכה ביום 15.1.2016 ועל כן ייחס כתב האישום לנאשמים ביצוען של עבירות על פי סעיפים 10 ב(א), 20(ד) ו-21(א) לחוק בתקופה שבין ינואר 2016 עד פברואר 2017. אלא מאי? צודקים הנאשמים, כי כתב האישום אינו יכול לייחס להם את ביצוען של העבירות הנטענות במועדים הנטענים, וודאי שעה שהביקורת באתר בוצעה ביום 15.1.2017 (ר' נספח 1 לתיק המוצגים מטען המאשימה; סעיפים 17-18 לסיכומי הנאשמים).

18. המאשימה אישרה בסיכומיה, כי בכתב האישום נפלה טעות סופר וכי הביקורת באתר בוצעה בחודש ינואר 2017 ואף טענה, כי "מדובר בטעות סופר שתוקנה תוך כדי ההליך המשפטי" (ר' סעיף 38 לסיכומי המאשימה).

19. אלא מאי? בתיק בית הדין לא מצוי כתב אישום מתוקן ועל כן לא ברורה כוונת המאשימה כי טעות הסופר תוקנה תוך כדי ההליך המשפטי. יתרה מזאת. טוענת המאשימה בסיכומיה, כי בפירוט תקופת העבירה לא נפלה טעות ועל כן אף שהביקורת נערכה בחודש ינואר 2017 תקופת העבירה הינה ינואר 2016 עד פברואר 2017 (ר' סעיף 40 לסיכומי המאשימה).

20. בניגוד לטענת המאשימה, מן הראיות עולה בבירור, כי העבודות באתר החלו בחודש יוני 2016 (ר' חקירתו של פאדי מטאנס, נספח 1 לתיק המוצגים של המאשימה, בעמ' 7 שורות 15-16; חקירת איליה קונצביצקי, נספח 1 לכרך המוצגים של המאשימה בעמ' 15 שורות 17-18). אילולא שוכנעתי כי יש לזכות את הנאשמים מן האישומים המפורטים בכתב האישום, וודאי היה מקום לזכותם מביצוע העבירות הנטענות ביחס לתקופה שבין ינואר 2016 ליוני 2016, המועד בו החל מר אייזנמן ליתן שירותים לנאשמים.

טענת אין להשיב לאשמה

21. זה המקום להזכיר כי "כדי לחייב נאשם להשיב על האשמה אין צורך אלא בראיות בסיסיות, אם כי דלות,

להוכחת יסודותיה של העבירה, שפרטיה הובאו בכתב האישום, ודי בקיומה של מערכת ראיות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת הראיות על שכם הנאשם" (ע"פ 141/84 מדינת ישראל נ' דוד טובול (1985)).

22. ובפסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה בענין חכמון (עפ (ארצי) 8205-10-17 מדינת ישראל - יוסף חכמון (2018)) נקבע:

"ההלכה בדבר אופן הפעלתו של סעיף 158 לחסד"פ סוכמה בספרו של קדמי. בתמצית, הובהר כי המשמעות המעשית של העדר הוכחה לכאורה בהקשר של סעיף 158 לחסד"פ היא שאין בראיות התביעה כדי לבסס הרשעה "אפילו יינתן בהן מלוא האמון, ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי":

"המשמעות המעשית של "היעדר הוכחה לכאורה" בהקשר זה היא: כי אין בראיות שהוגשו לבית המשפט מטעם התביעה כדי לבסס הרשעה "אפילו יינתן בהן מלוא האמון, ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי". במצב כזה, אין הצדקה לדרוש מן הנאשם להתגונן; שהרי אין לו בפני "מה" להתגונן.

להזכיר: "...אין לדקדק בשלב דיוני זה כחוט השערה ולערוך בדיקה מסועפת... אם אכן הוכח לכאורה כל פרט שולי וכל יסוד משני מאלה שהוזכרו באישום [בפרשת העובדות] די בכך, שיהיו ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום..." (ע"פ 732/76 כחלון) (ראו: יעקב קדמי, על סדר הדין בפלילים (דיונון הוצאה לאור, 2009) בעמוד 1446).

23. עוד נקבע בענין חכמון הנזכר כי "בשלב של "אין להשיב לאשמה" די בראיות דלות, ובמקרה שלפנינו הראיות יותר מ"דלות". יובהר, ולו למען הזהירות, כי אין לפנינו מקרה קיצוני שבו לא הובאה כל ראיה לכאורה לקיומם של יחסי עבודה בין המשיב ובין העובדת. די לנו בחזקה הפסיקתית והאמור בדוח הפעולה כדי להציג תשתית לכאורית לביסוס יסודות העבירה. כמובן שהודעת המשיב מחזקת זאת, אך אפשר היה גם בלעדיה לדחות את הטענה כי אין להשיב לאשמה".

24. מן הדברים דלעיל עולה, איפוא, שהנטל המוטל לפיתחה של המאשימה, בשלב זה, הוא להראות קיומן של ראיות לכאורה, אף אם הן דלות, להוכחת אשמת הנאשמים. בענינו, לא עמדה המאשימה בנטל זה, כפי שיפורט להלן.

דיון והכרעה

25. על מנת לרדת לשורשה של הגדרת "קבלן כח אדם" נפנה לדברי המחוקק כפי שפורסמו בהצעת החוק:

"העסקת עובדים באמצעות קבלני כוח אדם הינה תופעה ההולכת ומתרחבת, בעיקר במיגזרים שבהם דרושה ניידות גבוהה של עובדים: מאידך, נלוות לתופעה זו מספר השלכות שליליות. לא זו בלבד שהעובדים סובלים מהעדר מקום עבודה קבוע ומסודר, אלא שהם נתונים לעיתים קרובות לניצול על ידי תשלום שכר נמוך והעדר תנאים סוציאליים

נאותים. תופעה שלילית אחרת היא שלעיתים גובים מהעובדים סכומים בעד הוצאות טיפול, עמלות וכד'.

בחוק המוצע התחשבות מלאה והקלות למעסיקים לגבי אותם סוגי עבודות זמניות אשר מעצם טיבן נעשות בידי קבלני כוח אדם, כגון: מילוי מקום של עובד שנעדר זמנית מהעבודה או מילוי משימה חולפת. מאידך מוצעת הגנה רחבה יותר לאותם עובדים המועסקים בידי קבלני כוח אדם בעבודות שונות במקום העבודה ואין למעשה הצדקה עניינית שהן תיעשנה באמצעות קבלני כוח אדם.

עקרונות החוק המוצע הם:

1. הגדרת קבלן כוח אדם כמי שעיקר עיסוקו הוא במתן שירותי כוח אדם של עובדיו לשם עבודה אצל זולתו.

2. קבלן כוח אדם יחוייב ברשיון לצורך עיסוקו בתחום זה. יצוין כי הוראות החוק המוצע לגבי מתן הרשיון ותנאיו דומות לאלה הקיימות כיום לגבי לשכות עבודה פרטיות העוסקות בתיווך כוח אדם, והואיל ורוב קבלני כוח האדם עוסקים גם בתיווך עובדים, יש בידם כבר רשיונות כלשכות עבודה פרטיות. לפיכך, מוצעת הוראת מעבר שלפיה קבלן כוח אדם שביום תחילת החוק בידו רשיון לעסוק כלשכה פרטית לא יחוייב ברשיון נוסף אלא במסירת פרטים על עיסוקו כקבלן כוח אדם.

3. ייאסר על קבלן כוח אדם לדרוש או לקבל מהעובד עמלה או החזר הוצאות ועל המעביד, במקום העבודה שאצלו מועסק העובד בפועל, לדרוש או לקבל מהעובד תשלומים כאמור.

4. תיקבע השוואה של תנאי העבודה של עובדי קבלן כוח אדם המועסקים במקום עבודה פלוני לתנאי העבודה של יתר העובדים המועסקים על ידי המעביד באותו מקום עבודה..."

(ה"ח 2380 6.3.1995 עמ' 381-382).

26. בית הדין הארצי לעבודה דן, לאחרונה, בערעור שהוגש על הכרעת דין שניתנה על ידי בית הדין האזורי לעבודה בירושלים אשר הרשיע את המערערת כי נתנה למזמינה, רמי לוי שיווק השיקמה 2006 בע"מ, שירותי כח אדם מבלי שהחזיקה ברשיון כדן (עפ (ארצי) 58448-05-16 מ.ש. מגה שירותי אחזקה ויזום בע"מ - מדינת ישראל (2018)) וכך קבע:

"חובת הרישוי לפי החוק, הוטלה במועד הרלוונטי לביצוע העבירות מושא כתב האישום, על קבלני כח אדם בלבד ולא על קבלני שירותים (ראו: רות בן ישראל העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם והבטחת זכויות עובדים לעת חדלות פירעון של מעסיק בפועל הפרקליט מז ע' 24 ה"ש 36 (תשס"ד - תשס"ה)).

בית הדין הארצי עמד "על קצה המזלג" בהליך פלילי לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, אשר התנהל ביחס להעסקה שלא כדן של עובדים זרים בענף הבניין, על האבחנה כפי שהיא עולה מהפסיקה ומהספרות המשפטית בין קבלן שירותים (ובנסיבות אותו עניין: "קבלן משנה") לבין קבלן כוח אדם:

"קבלן שירותים, הוא קבלן המספק מוצר מוגמר למזמין. קבלן השירותים הוא זה שיספק את חומרי הגלם, ככל שקיימים כאלה לצורך קבלת השירות או המוצר המוגמר, והוא שיפעיל את עובדיו ויפקח עליהם עד להשלמת המוצר המוגמר. לעומת זאת, קבלני כוח האדם מספקים לארגון עובדים זמניים. באופן זה, העבודה נעשית על ידי הקבלן בחצריו של המזמין, והמזמין הוא זה שמפעיל את העובדים, נותן הוראותיו ומפקח על ביצוע העבודה (ראו: ...). ה'מזמין' לענייננו, ובקשר לחוק עובדים זרים וחוק קבלני כוח אדם הוא 'המעסיק בפועל' ההדגשות במקור - ר.פ[...]."

(ע"פ (ארצי) 20422-01-11 גבריאל און - מדינת ישראל. [פורסם בנבו] פסקה 23 (4.8.2011); להלן - עניין גבריאל און).

הגדרה דומה, בנסיבות בהן לא קיים "מוצר" אלא ניתן "שירות", כבענייננו, תוך עריכת אבחנה בין סוגי קבלנים, ניתנה על ידי המלומדת פרופ' שרון רבין-מרגליות:

"חברות שירותים הן חברות המספקות שירות ללקוחותיהם, והעבודה מתבצעת בחצרי הלקוח. כאלה הן חברות הניקיון והשמירה וחברות ההסעות והמחשוב. הן מוכרות לנו גם בשם 'קבלני שירותים'. שלא כמו חברות כוח אדם, חברת השירותים מספקת ללקוחותיה שירות מוגדר ומוגמר שהלקוח בחר למקרה החוצה (outsourcing) כגון שירותי ניקיון או אבטחה. חברת כוח האדם, לעומת זאת, מספקת ללקוח פתרונות נקודתיים של כוח אדם, מעין 'כלבוניק' היכול לשלוח ללקוח מזכירה, עובד מחשב, עובד ניקיון ומאבטח בעת ובעונה אחת. מושא ההתקשרות שונה אפוא: בחוזה לאספקת השירותים מושא ההתקשרות הוא השירות, ואילו בחוזה לאספקת כוח אדם מושא ההתקשרות הוא כוח האדם עצמו. מובן שהבחנה זו אינה חפה מתחומים אפורים שלא ברור בהם אם ההתקשרות היא במסגרת מיקור חוץ מלא של שירות כלשהו או למעשה מיקור חוץ של כוח האדם בלבד."

(שרון רבין-מרגליות חברות השירותים, מזמיני השירותים ובעיקר מה שביניהם: על מעמדם ועל אכיפת זכויותיהם של עובדי השירותים מחקרי משפט כה 525, 526 (התש"ע-2009)).

27. באותו ענין טענה המשיבה, כי בהנתן שניים אלה, יש לקבוע כי המערערת/הנאשמת היא קבלן כח אדם שפעל ללא רשיון:

27.1 הסוגיה המהותית של הפעלת העובדים והפיקוח עליהם - בעוד בית הדין האזורי לעבודה סבר, כי העובדים קיבלו הוראות מהמערערת/הנאשמת ולא מהמזמינה, קבע בית הדין הארצי לעבודה כי לא עלה בידי המאשימה "לבסס את טענתה כי תפקיד האחראי היה למראית עין וכי ההפעלה והפיקוח של העובדים בוצעו על ידי המזמינה. הימנעות המשיבה מלהזמין עדים, אשר היה בכוחם לסייע לה לבסס את טיעוניה עומדת למשיבה, המאשימה בהליך הפלילי, לרועץ, בעיקר בנסיבות בהן העדויות היו נחוצות על מנת לבסס טענה עובדתית מהותית לגישת המשיבה עצמה."

27.2 הסוגיה השניה היא כי למזמינה הוקנה הכוח לפטר עובדים שהועסקו על ידי הנאשמת/המערערת - אלא שבית הדין הארצי לעבודה למד מניתוח העדויות כי למזמינה כלל לא היה אפשרות לפטר את עובדי הנאשמת. ועל כך נאמר בפסק הדין:

"פניית מזמין מיקור חוץ, בין של שירותי כח אדם ובין של שירותים אחרים, בדרישה לפטר עובד שנתפס במעשה גניבה אינה מצביעה על סוג השירותים ואף אין לראות בה פגיעה בלגיטימיות של מתכונת ההעסקה, אלא התנהלות מובנת מאליה במערכת יחסים שבין מזמין שירות לבין נותן השירות"

28. בית הדין הארצי לעבודה סיכם את ההלכה וקבע:

"אמנם, פעילות המחלקה היא פעילות אינטגרלית של הסניף, היקף השירותים הוכתב על ידי המזמינה, אשר גם הזמינה את הירקות, והעובדים לבשו את תלבושת המזמינה. עם זאת, לצד סממנים אלה המאפיינים פעילות של קבלני כוח אדם יותר מאשר פעילות של קבלני שירותים, הוכח בהליך כי שירותי החברה הצטמצמו להפעלת מחלקת הירקות ולא היתה "זליגה" של עובדים למחלקות אחרות ולפעילויות נוספות המשרתות את החברה. מיקור החוץ של עבודת המחלקה, כלל את מלוא הפעילות למעט הזמנת הירקות, לרבות אחריות לתקינות הצידוד בידי בעל מקצוע שהתמורה בגין פעילותו לא היתה שונה מהתמורה בגין פעילות התחזוקה בכללותה. הפעלת העובדים והפיקוח עליהם בוצעו - הן להלכה, לפי ההסכם, והן בפועל - בידי אחראי מטעם החברה, אשר קיבלה את העובדים לעבודה, קבעה את תנאי שכרם ושילמה את השכר, תוך הנפקת תלושי שכר מטעמה, ואף היתה בעלת הזכות הבלעדית לפיטוריהם.

גם אם הפעילות "אינה חפה מתחומים אפורים" כלשונה של רבין-מרגליות במאמר שצוטט לעיל, לא עלה בידי המשיבה לשכנע מעבר לספק הסביר כי ניתנו שירותי כוח אדם מוסוּת".

29. אקדים ואומר, כי אף שהפעלת מנוף הינה חלק בלתי נפרד מאתר בניה ומן הפעולות המבוצעות על ידי חברת בניה ויזמות, הוכח כי השירותים שניתנו על ידי מר אייזמן הצטמצמו להפעלת מנוף בעצמו או על ידי אחרים שהחליפו אותו. מר אייזמן היה אחראי על תקינות הצידוד, ליווה את בדיקתו על ידי בודק מוסמך וביצע בעצמו את עבודות הלילה ואת הנפת הלוח"חדים הגדולים.

30. להבדיל מחברת כח אדם, שכפי שנקבע בהצעת החוק מבצעת בדרך כלל עבודות זמניות וקצובות בזמן ופעילותה ממוקדת במילוי משימות חולפות כאשר המשימה היא העיקר ועל כן נידות העובדים גבוהה, לא זו התמונה שהתגלתה לפני בענייננו אנו.

31. בענייננו אין חולק, כי הנאשמת התקשרה בהסכם עם מר אייזמן, במסגרתו הוצהר על ידי מר אייזמן כי הוא "מעסיק מנופאים מיומנים, מקצועיים ובעלי נסיון ויכולת להפעיל את הצידוד הנדרש" ו"מתחייב לספק לצד ב' (הנאשמת - י.ז.ג.) עגורנאים/אתרים, אחד או יותר, בעלי רשיון תקף להפעלת העגורן המוצב באתר של צד ב'" (ר' מוצג 3 לכרך המוצגים של המאשימה).

32. ואולם, עלינו לבחון, לגופן של עובדות, האם הוכיחה המאשימה מעל לכל ספק סביר, כי מר אייזמן ניהל חברת כח אדם וככל שהתשובה לכך תהיה חיובית המסקנה המתבקשת תהיה, כי הנאשמת התקשרה עם ספק שירותי כח אדם ללא שהיה בידו רשיון מתאים. כפי שהקדמתי בפתח הכרעת הדין, לא עלה בידי המאשימה להוכיח מעבר

לספק סביר, כי מר אייזמן ניהל חברת כח אדם.

33. עיון במוצג 1 שצורף לכרך המוצגים של הנאשמים מעלה, כי במרבית המקרים בהם נדרשה נוכחותו של מפעיל עגורן באתר הבניה של הנאשמת, היה זה מר דני אייזמן, שהתייצב באתר. כך, למשל, ביום 14.6.2016 נרשם על ידי מר פאדי מטאנס ועל ידי מר איליה קונצביצקי (ר' פרוטוקול עמ' 117 שורות 24-33, ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 23 שורות 23-31) כי עבודות הלילה בוצעו על ידי מר אייזמן וכך גם ביום 19.6.2016, 22.6.2016, 23.6.2016, 26.6.2016, 27.6.2016 ו-28.6.2016 (ר' חקירתו של מר יחיאל בן אור, שהוצב כמנופאי באתר הנאשמת והודה כי לא ביצע עבודות לילה באתר שכן אלה בוצעו על ידי מר אייזמן, ר' פרוטוקול עמ' 104 שורות 7-10; עדותו של מר אייזמן פרוטוקול עמ' 72 שורה 28).

34. עוד העיד מר בן אור, כי פעולות של לוח"דים (לוחות חלולים דרוכים, שהם למעשה פלטות בטון דרוך) קצרים וקטנים שהתאפשרה העלאתם באמצעות המנוף בוצעו על ידו (ר' פרוטוקול עמ' 107 שורות 31-33) בעוד לוח"דים גדולים (ר' נא/14) לא טופלו על ידו אלא על ידי מר אייזמן (ר' גם עדותו של מר אייזמן, פרוטוקול עמ' 72 שורות 25-26: "כל מה שקשור בשירותי הנפה נתתי שירות אצל ינקוביץ. אני בעצמי...").

35. מעדויות בעלי המקצוע בתחום עלו כמה הבדלים בין חברות כח אדם לבין השירותים שניתנו על ידי מר דני אייזמן לנאשמת:

35.1 כאשר מר יחיאל בן אור נדרש לכבל הרמה, הוא סופק לו על ידי מר אייזמן בעוד חברות כח אדם "זה לא ענין אותם בכלל" (ר' פרוטוקול עמ' 109 שורות 23-32; נספח 1, פרוטוקול ההודעה של מר בן אור, נספח 1 לתיק המוצגים של המאשימה, עמ' 3 שורות 43-46)..

35.2 בעוד מר אייזמן השתתף בבדיקה שנערכה על ידי הבודק המוסמך על מנת לוודא את תקינות המנוף, חברת כח אדם אינה פועלת בדרך דומה ולא שולחת נציג מטעמה להשתתף בבדיקת תקינות המנוף (ר' פרוטוקול עמ' 110 שורות 8-10).

35.3 מר אייזמן היה הכתובת לפניות בנוגע לשאלות מקצועיות שהתעוררו הן אצל מר בן אור והן אצל מנהל העבודה ומנהל הפרויקטים (ר' פרוטוקול עמ' 110 שורות 28-33), בעוד שמעדותם של העדים עלה בבירור, כי לא ניתן לקבל מענה מקצועי דומה כאשר מדובר בחברות כח אדם.

35.4 בחקירתו במשרדי משרד העבודה אישר מר בן אור, כי כאשר נוצר חוסר בציד מסויים מר אייזמן "בא ומביא" (ר' עמ' 3 שורות 42-44 לכרך המוצגים של המאשימה).

35.5 עוד אישר מר בן אור, אשר עבד בעבר בחברות כח אדם, כי קיים הבדל מבחינת תנאי העסקתו אצל מר

אייזנמן ובחברות כח אדם. כך, בעוד מר אייזנמן דואג לו לרכב ולביצוע הפקדות לקרן השתלמות, חברות כח האדם אינן עושות כך (ר' עמ' 5 שורות 36-48 לכך המוצגים של המאשימה).

36. זאת ועוד. מן העדויות שנשמעו בפני עלה, כי מי שהפעיל את המנופאי, נתן לו הוראות ופיקח על מקצועיות ביצוע העבודה, לא היו הנאשמים כי אם מר אייזנמן. כך, מר יחיאל בן אור העיד, שמנהל העבודה בשטח מטעם הנאשמת נדרש ליתן לו הוראות בסיסיות: "ההוראה שהוא נותן לך בגדול זה פשוט לבדוק את המנוף לראות שהכל בסדר. זה בגדול מה שקורה. כל שאר הדברים, כל שאר הדברים של בדיקה היומית, של הלקחת ימינה ושמאלה ולאיפה להוציא את הזרוע, זה האתה והמנופאי. זה הכל" (ר' פרוטוקול עמ' 113 שורות 29-33).

ובהמשך העיד -

"בגדול, מי שעובד עם המנופאי במהלך שעות היום זה האתה. המנהל עבודה הוא מסתובב באתר, הוא מזמין את החומרים, הוא...כאילו יותר עובד עם הקבלן מאשר עם המנופאי...אבל רב הזמן מי שעובד עם המנופאי זה האתה...האחריות של המנופאי זה לוודא באמת שהמנוף הוא תקין, שהגובלים עובדים כמו שצריך...שאינן דברים שמסכנים את הפועלים, כמו רוחות או מזג אויר קיצוני"

(ר' פרוטוקול עמ' 114 שורות 14-22).

37. מר פאדי מטאנס, מי ששימש כמנהל עבודה באתר הנאשמת העיד בחקירתו, כי אין לו כל מומחיות בתחום המנופאות וכי הסתמך על מקצועיותו של האתה אשר נתן הוראות בשטח למנופאי, וכי את העבודות הסבוכות ובכלל זה עבודות לילה ועבודות של הנפת לוח"דים ביצע מר אייזנמן בשל מומחיותו (ר' פרוטוקול עמ' 118 שורות 8-29).

38. לא זו אף זו. מר מטאנס אישר בחקירתו, כי מי שנכח בתסקיר הבטיחות שבוצע על ידי מר גבאי (ר' מוצג 1 לכרך המוצגים של הנאשמים) הוא מר אייזנמן (ר' פרוטוקול עמ' 120 שורות 23-29; ר' גם עדותו של מר איליה קונצביצקי בישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 24 שורות 21-26; שורות 31-33, ובעמ' 25 שורות 1-4).

39. עוד העיד מר מטאנס בחקירתו, כי פעולות של הנפת לוח"דים כבדים נעשות רק על ידי בעל מקצוע מנוסה ועל כן מר בן אור לא ביצע פעולות אלה. בנוסף העיד, כי כאשר נדרשו לקבלת הכוונה וייעוץ בשאלות כגון: "מה לעשות, מה מאיפה מתחילים, מה יותר טוב, כל מיני דברים מקצועית להנפות", פנו למר אייזנמן ואף הביאו אותו על מנת לבצע פעולות מיוחדות. כאשר נשאל מר מטאנס, האם יכול היה לקבל הכוונה וייעוץ בסוגיות אלה מחברת כח אדם השיב בשלילה (ר' פרוטוקול עמ' 127 שורות 5-19).

40. גם בסוגיות בטיחותיות, ובכלל זה הפסקת עבודת העגורן כאשר תנאי מזג האויר לא איפשרו זאת, היה מנהל העבודה מתייעץ עם מר אייזנמן (ר' פרוטוקול עמ' 129 שורות 1-4).

41. עוד ציין מר מטאנס בעדותו כי מי שהתקין את הפרוז'קטורים על המנוף היה מר אייזנמן (ר' פרוטוקול עמ' 134 שורה 19), מאחר וחשמלאי, מוסמך ככל שיהיה, לא יכול לעלות על המנוף להתקין פרוז'קטור (ר' פרוטוקול עמ' 135 שורה 21: ר' גם עדותו של מר נחשון יוסקוביץ, ישיבת הוכחות שניה, פרוטוקול עמ' 14 שורות 1-10).
42. מר נחשון יוסקוביץ העיד בחקירתו, כי בעבודה עם חברות כח אדם בתחום המנופאות, לא מזדמן לו להכיר את האנשים שעומדים מאחורי החברה ואין לו כל מידע אודות מקצועיותם וידיעותיהם בתחום המקצועי כמו גם הרקע ממנו הם באו (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 10 שורות 18-33).
43. כך, למשל, חזר מר יוסקוביץ על דברים שנשמעו מפי מר מטאנס לפיהם מר אייזנמן נכח באתר הבניה של הנאשמת "הרבה מאד", כלשונו (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 11 שורות 4) וכי השירותים שניתנים על ידי חברות כח האדם מצטמצמים לכדי הצבת אדם שמסוגל לבצע את העבודה ולא ניתן למצוא מעורבות כלשהיא מטעם בארועים של בדיקת המנוף והרכבת המנוף. חברות כח האדם "נכנסות לתמונה" לאחר שהמנוף כבר עומד באתר ומוכן לעבודה והן אינן מהוות כתובת לשאלות מקצועיות (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 11 שורות 5-32). ובלשונו:
- "אין בכלל מה...להשוות. חברת כח אדם נותנת מנופאי לאתר שמרים ימין לשמאל ומלמעלה למטה לפי מה שמבקשים ממנו. דני איש מקצוע שנותן את חוות הדעת שלו ובכלל אנחנו משווים פה שני דברים שהם לא ברי השוואה"
- (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 12 שורות 13-16)
44. גם מר יוסקוביץ שם דגש בעדותו על כך שהמקצועיות והמקצוענות של המנופאי יוצרים את ההבדל בין אתר בניה בטיחותי יותר או פחות (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 12 שורות 27-28; ר' גם בעמ' 21 שורות 1-11) וכן:
- "אני היום כשאני עובד עם חברות כח אדם אני א' לא שקט, זאת אומרת יכול להיות לי מנופאי שהוא מקצועי ומחר יכול להיות מנופאי שהוא לא מקצועי. אני לא, אני לא מספיק מקצועי בתפעול עגורן בשביל להבין את, להבין מיד אם המנופאי הזה כן יודע את העבודה או לא יודע את העבודה. יש פה הרבה בעיות שאנחנו בעצם זה שעבדנו עם דני פתרנו את הבעיות האלה, הורדנו אותן מסדר היום בכלל. ברמה הבטיחותית אני מדבר"
- (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 13 שורות 14-20; ר' גם בעמ' 18 שורות 22-23)
45. בעוד שמר אייזנמן סיפק לנאשמת "מעטפת", כלשונו של מר יוסקוביץ, ברמה גבוהה (ר' ישיבת הוכחות שניה, פרוטוקול עמ' 21 שורות 9-15) שמצמצמת את טווח הטעות ואת החשש מפני מפגעי בטיחות, שכידוע יכולים לעלות בחיי אדם, בבסיס ההתקשרות עם חברות כח האדם עומדת הצבת כח אדם באתר הבניה, אין להן כל פיקוח אפקטיבי על הקורה באתר הבניה, על המקצועיות של המנופאי, אין כל קביעות - שאף היא, כך עולה מן העדויות חשובה למפקח הבניה ולמנהל הפרויקט - בזהות המנופאי ואין לגורמים בשטח כל יכולת להוועץ בחברת כח האדם כאשר עולות שאלות

מורכבות הקשורות לתחום המנופאות. דברים דומים נשמעו מפיו של מר איליה קונצביצקי (ר' ישיבת הוכחות שניה, פרוטוקול עמ' 26 שורות 9-22; בעמ' 27 שורות 1-31; בעמ' 28 שורות 1-32).

46. מר קונצביצקי העיד כי רמת הסיכון אליו צועד הענף הולכת וגדלה לאור דרישת המאשימה, כבענינו, כי כל מי שנותן שירותי מנופאות יועסק על ידי חברת כח אדם או יקים חברת כח אדם לצורך הענין (ר' ישיבת הוכחות שניה פרוטוקול עמ' 29 שורות 8-10; עמ' 34 שורות 1-28).

47. מהדברים שנשמעו עולה תמונה מדאיגה לפיה, החלטת המאשימה להעמיד לדין את הנאשמים בשל התקשרות עם מי שאינו מחזיק ברשיון של חברת כח אדם עשתה לה כנפיים ועל כן תחת החובה המוטלת על חברות מסוגה של הנאשמת, לוודא כי שירותי המנופאות הניתנים לה הם הטובים והמקצועיים ביותר - וכוללים שירותי ייעוץ, בדיקת מנוף והשתתפות בבדיקת תקינות הנערכת למנוף על ידי בודק מוסמך, אספקת ציוד הרמה ככל שזה נדרש בדחיפות ועל מנת לוודא שהציוד בו עושה המנופאי שימוש הוא הציוד הטוב והמתאים ביותר - בין אם נערכת לאחר מכן התחשבות עם חברת הבניה ובין אם לאו - התקנת פרוז'קטורים על ידי מנופאים מוסמכים ומקצועיים על מנת שניתן יהיה לוודא כי הפרוז'קטורים מותקנים בגובה המתאים שיאפשר למנופאי לבצע את עבודתו בצורה הבטיחותית והמקצועית ביותר ועוד ועוד - צריכה להתקשרות להתבצע רק עם חברות כח אדם, מה שגרם לכך שהדבר היחיד (כמעט) שנבדק על ידי מנהל הפרויקט טרם התקשרות עם גורם זה או אחר שצריך לספק לאתר הבניה שירותי מנופאות, הוא קיומו של רשיון לנהל חברת כח אדם.

48. מצב הדברים בו אין כל חשיבות לותק בתחום, למקצוענות, למוניטין של המנופאי או מי שמעסיק אותו, ליכולת לקבל מענה מקצועי לבעיות שמתעוררות בשטח, שחלקן הן בעיות שמתן פתרון לא נכון להן עלול לגרום לסכנה לחיי המנופאי כמו גם הפועלים העובדים בשטח, אינו תקין.

49. מר אייזנמן, כך על פי עדותו של מר קונצביצקי ועל פי עדותו של הנאשם 2 בפני חוקרת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ביצע בעצמו את מרבית העבודות באתר:

"דני התחיל אצלנו לאחר שהוא שימש כמנופאי באתר, זאת אומרת כמנופאי צמוד באתר באר שבע, משם לקחנו את דני.. זאת אומרת מבחינתי דני או כמו כל חברה, כאשר הוא הגיע לתל אביב הוא ביצע את רב, לא את רב, את כל העבודות. זאת אומרת הפינה הצפון מערבית של הבנין שאין סיכוי היה לבצע אותה עם מנופאי אחר או קיי? זאת אומרת מה שענין אותנו זה שהמנופאי הוא היה, שהוא הולך לעשות את העבודות הקשות"

(ר' ישיבת הוכחות שניה בעמ' 35 שורות 13-21).

50. זאת ועוד. מר אייזנמן עצמו לא הגדיר את השירותים הניתנים על ידו לנאשמת כשירותי כח אדם אלא כ"שירותי מנוף" (ר' מוצג 2 לכרך המוצגים של הנאשמים).

51. מר פאדי חידד בעדותו במשרדי המאשימה, כי הוראות העבודה ניתנות למנופאי על ידי האתת באתר (ר' עמ' 8 לכרך המוצגים של המאשימה). מן העדויות שנשמעו בפני למדתי, כי בעוד מנהל העבודה באתר מודיע למנופאי מה הל"ז לאותו יום ואילו עבודות הם עומדים לבצע ואולי אף יודע להעריך לכמה שעות הוא צריך אותו, האתת הוא שמורה למנופאי כיצד לבצע בפועל את העבודות על ביצוען הורה מנהל העבודה באתר. האתת הוא "העיניים" של המנופאי על פני הקרקע. ואולם, המנופאי הוא שמחליט האם בתנאי מזג האוויר הנתונים הוא יכול או לא יכול לעבוד, החלטה שלמנהל האתר בשטח אין כל יכולת להשפיע עליה.

52. אין כל רבותא בכך שמנהל העבודה באתר מעדכן את המנופאי אילו עבודות תתבצענה באותו יום ומתי יחל יום העבודה למחרת (ר' עדותו של מר יוסקוביץ במשרדי הנאשמת עמ' 12 שורות 37-41 לכרך המוצגים של המאשימה), ובכך שמנהל העבודה באתר מנהל רישום של שעות העבודה של המנופאי בשטח לצורכי בקרה (ר' עדותו של מר איליה קונצביצקי במשרדי המאשימה בעמ' 16 שורות 41-42), כדי לשכנעני כי הפעלת המנופאים והפיקוח עליהם נעשה על ידי הנאשמת. נהפוך הוא.

53. מר קונצביצקי חזר בעדותו בפני חוקרת רשות ההגירה והאוכלוסין לא פעם על שמו של מר אייזנמן כאיש/הגוף עימו התקשרה הנאשמת. כאשר נשאל על סמך אילו קריטריונים נבחנה ההתקשרות עם הקבלן דני אייזנמן מנופאים השיב:

"דני ידוע אצלנו באתר בעבודה קודמת באוניברסיטת באר שבע ועל סמך כישוריו האישיים. המליצו לי עליו"

(ר' עמ' 16 שורות 32-33 בכרך המוצגים של המאשימה)

54. וכאשר הוצג בפני מר קונצביצקי הסכם ההתקשרות שנחתם בין הנאשמת ומר אייזנמן ציין, כי "החוזה הוא של דני אייזנמן, הוא ערך וההערות הם שלנו" (ר' בעמ' 15 שורות 27-28 לכרך המוצגים של המאשימה).

55. מעדותו של מר אייזנמן בפני חוקרת מטעם המאשימה עלה, כי הגוף שהקים הוא "פתרון תעסוקתי אישי כלפי, התחלתי כפריילנסר את המהלך הזה. קבלנים ביקשו שאני אספק להם עוד מפעילים, עוד אנשי מקצוע למנופים שלהם, אמרתי להם שאני לא יכול להעסיק עובדים כי אני פריילנסר עצמאי וכך היו החוזים ביני ובין הקבלנים" (ר' עמ' 26 שורות 23-26 לכרך המוצגים של המאשימה).

56. מר אייזנמן אישר בחקירתו, כי הוא אינו רק הבעלים והיזם של הגוף הקרוי דני אייזנמן מנופאים אלא עובד בעצמו (ר' בעמ' 26 שורה 48, בעמ' 27 שורה 80 לכרך המוצגים של המאשימה). מר אייזנמן רואה בעצמו כעובד, כנותן שירותי מנופאות ומונה עצמו כחלק מן הצוות שנותן שירותים לחברות (ר' בעמ' 28 שורות 130-131 לכרך המוצגים של המאשימה; בעמ' 30 שורות 237-239; בעמ' 31 שורות 293-294).

57. לא בכדי חזר מר אייזנמן וציין כי "ברב המקרים זה אני בעצמי עובד" (ר' בעמ' 32 שורה 394 לכרך המוצגים של המאשימה).

58. אין חולק כי הסכם ההתקשרות בין הנאשמת ומר אייזנמן ענינו ב"אספקה ואיוש של משרות למפעילי עגורני צריח/אתתים, מהדגמים וסיווגים המאשורים לשימוש בישראל" וכי "צד א' (מר אייזנמן - י.ז.ג.) מספק מפעילי עגורנים/אתתים המחזיקים בתעודות ואישורים תקפים הנדרשים על ידי משרד העבודה בסוג הרלוונטי" (ר' מוצג 3 לכרך המוצגים של המאשימה). אולם, מר אייזנמן אישר בחקירתו, כי את החוזה "הוריד" מהאינטרנט והזין בו את שמות הצדדים (ר' עמ' 30 שורות 258-259 לכרך המוצגים של המאשימה).

59. מר אייזנמן, כך התרשמת, לא פעל על מנת למקסם את טובתו האישית שאחרת לא היה רוכש מכספו מכשירי קשר ו/או ציוד טיפוס במידת הצורך (ר' עמ' 31 שורות 310-311) חגורות טיפוס, אבזמי בטחון, כבל חביקה ועוד (ר' עמ' 30 שורות 233-235 לכרך המוצגים של המאשימה).

60. התנהלותו של מר אייזנמן היא כהתנהלותו של פרילנסר, אשר נדרש לספק שירותים בתחום מומחיותו, כפי שנהג בעבר לעשות, וכאשר הוא אינו יכול לתת את השירותים מטעמים כאלה או אחרים (חופשה, מחלה, עבודה דחופה יותר ועוד) הוא שולח מישהו אחר במקומו לבצע את העבודה. בכך, כידוע, ייחודו של פרילנסר שמצופה ממנו שבעת העדרותו ימצא מישהו/י שיחליף/תחליף אותו בעבודתו, להבדיל מעובד.

61. הנאשם העיד בחקירתו במשרדי המאשימה, כי בתקופה בה בנתה הנאשמת באוניברסיטת בן גוריון עבד מר אייזנמן בעצמו כמנופאי יחיד אשר הפעיל את המנוף וככל שהתעורר הצורך בהחלפה נקודתית דאג מר אייזנמן למחליף (ר' בעמ' 40 שורות 59-66 לכרך המוצגים של המאשימה).

62. הנאשמת התקשרה עם מר אייזנמן בהסכם לביצוע הפרויקט באוניברסיטת תל אביב מתוך הבנה והכרה, כי מר אייזנמן הוא שיתן להם את שירותי המנופאות (ר' עמ' 40 שורות 90-92) כהמשך ישיר לפרויקט הקודם בו ניתנו על ידו השירותים כפרילנסר (ר' בעמ' 43 שורות 255-258) ועל כן כאשר נדרשים שירותי מנופאות "או שהוא בא או שבא מישהו אחר מטעמו" כאשר מי שמחליט מתי יתייצב מר אייזנמן ומתי מישהו אחר מטעמו, מחליף, הוא מר אייזנמן עצמו (ר' עמ' 42 שורות 182-184 לכרך המוצגים של המאשימה).

63. מצאתי, כי לא מדובר בהתנהלות של חברת כח אדם במובהק, רחוק מכך. ובמילותיו של הנאשם:

"זה היה תהליך שהתחיל בזה שעבד (מר אייזנמן - י.ז.ג.) בתור פרילנסר ואחרי זה היה התחשבות על שם אחר במקומו שזה האגודה השיתופית למנופאים, הוא המשיך לעבוד. בתהליך של זמן הוא הכניס מדי פעם מחליף אחר במקומו ולאט לאט המחליף עבד יותר שעות ודני פחות...לא היה לי מושג וגם זו לא היתה הכוונה להתקשר מול חברת כ"א...הכוונה היתה שדני ימשיך לתת את השירותים בתור מנופאי. לא ראינו בזה חשיבות אם מדי פעם הוא היה מציב מנופאי מחליף"

(ר' בעמ' 43 שורות 264-268 לכרך המוצגים של המאשימה; ר' גם בעמ' 44 שורות 319, 331-332; בעמ' 45 שורות 368-369, 393-394 ובעמ' 46 שורות 395-396).

64. בהלימה לקביעתו של בית הדין הארצי לעבודה בפרשת מגה, הוכח בעניינו, כי המנופאי שהוצב על ידי מר אייזנמן באתר הנאשמת היה חף מכל סממן חיצוני של הנאשמת (לא היה מזוה עם עובדיה ולא קיבל את נעלי העבודה וציוד המיגון ממנה), השירותים שסיפק מר אייזנמן לנאשמת הצטמצמו לפעילות של פריילנסר או לכל היותר קבלן שירותים במובן זה שכללו אך ורק פעילות של מנופאות ולא היתה "זליגה", בלשונו של בית הדין הארצי לעבודה, של מנופאים שהועסקו על ידי מר אייזנמן לנאשמת.

65. מר אייזנמן סיפק לנאשמים "מוצר מוגמר": שירותי הנפה/מנופאות, הפיקוח המקצועי וההוראות בשטח ניתנו על ידי האתת ולא על ידי עובדי הנאשמת, ומעצם מיקומו של המנוף באתר הנאשמת ברי, כי מנהל העבודה ומנהל הפרויקט מטעם הנאשמת מצאו עצמם נותנים הוראות כלליות ולא מקצועיות הנוגעות לאופן בו יש לבצע את העבודה, למנופאי. בניגוד להתנהלותו המתוארת של מר אייזנמן, בחברות כח אדם המספקות כח אדם זמני, מתמצה בדרך כלל הקשר בין חברת כח האדם לעובד/ת בקליטתו/ה ופיטוריו/ה והעברת השכר/תלושי השכר. ביום יום של עובד חברת כח האדם, חברת כח האדם היא נוכחת נפקדת.

66. בית המחוקקים כבר נתן דעתו לפעילותן של חברות כח האדם בתחום המנופאות, ודעתו לא היתה נוחה מהממצאים. כך, מחקר שנערך על ידי מכון המחקר של הכנסת קובע:

"נתוני מינהל הבטיחות בנוגע לנפילת עגורנים בין השנים 2010-2016, כפי שהופיעו בדו"ח שהוציא מרכז המחקר של הכנסת מעלים, כי בתקופה הנתונה היו 17 ארועים מסוכנים בהם נפלו 18 עגורנים באתרי בניה. רב העגורנים נפלו במהלך העבודה (61%) שליש בהיותם ב"מנוחה" ואחד במהלך בדיקה על ידי בודק מוסמך.

76% מארועי הנפילה של העגורנים ארעו בין החודש אוקטובר ומרץ. בשבעת ארועי הנפילה שתוחקרו מזג האוויר היה הגורם לשתיים מן הנפילות, כשל אנושי גרם לנפילו של עגורן אחד, שילוב בין מזג אוויר וכשל אנושי גרם לנפילת עגורן נוסף, והתמוטטות במהלך הרכבה, כשל בתורן (התפתחות סדק) וכשל באבטחת פין "שפיץ" גרמו כל אחד מהם לנפילת עגורן".

https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/7898b24b-2dd7-e611-80cc-00155d0206a2/2_7898b24b-2dd7-e611-80cc-00155d0206a2_11_8395.pdf

67. עוד צוין בדו"ח, כי מתוך שלל הרשומים כבעלי תעודות הסמכה במפעילי עגורנים רק ל 1,256 מהם יש תעודת בתוקף ול-125 מתוכם יש גם רשיון להפעלת עגורן נייד. עוד צוין, כי באשר לאתתים, כמעט כל הרשומים במחזיקי תעודות אתת, תעודותיהם אינו בתוקף. המחקר אף הוסיף וציין, כי בהתאם לתקנות הבטיחות עבודה (עגורנאים), מפעילי מכונות הרמה אחרות (אתתים), תשנ"ג-1992, כל עגורנאי מוסמך יכול לשמש כאתת.

68. בפרוטוקול ישיבת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות מיום 1.2.2017 אמר ח"כ עבד אל חכים חאג' יחיא (מהרשימה המשותפת) (ר' מוצג מע/6 לכרך המוצגים מטעם הנאשמים) כך:

"יש עוד נקודה שמאוד נראית לי שצריך לעסוק בה - העניין של העסקה ישירה. אנחנו לא צריכים דרך כוח-אדם. היום אתה בא, מחר אתה לא נמצא שם ומחליפים. יש תדירות של החלפה כי זה כוח-אדם. מעבירים מפה לשם ואנחנו גם לא רוצים את זה. למרות שרובכם נמצא באותו אתר רוב הזמן, אבל ההעסקה של חברת כוח-אדם במשך עשרה חודשים, תשעה חודשים או שמונה חודשים, מעבירים, מפטרים ואין זכויות ואין קביעות, גם את זה אנחנו רוצים לגמור פעם ולתמיד".

דברים דומים נאמרו על ידי נציג הקואליציה למאבק בתאונות בנין.

69. דבריו של מר קונצביצקי שעיסוקו בניהול פרויקטים בענף הבניה, לפיהם כל דרישתו מחברות כח האדם הפועלות בתחום המנופאות היא כי יספקו לו מנופאי לשעת עבודה וכי לא קיימת מצידן של החברות כל מחויבות למקצועיות אלא לאספקת כח אדם בעל רשיון (ר' ישיבת ההוכחות השניה בעמ' 37 שורות 3-9), מדברים בעד עצמם ומחדדים את ההבדל בין שירותיו של מר אייזנמן לבין שירותי חברות כח אדם (ר' גם בעמ' 38 שורות 13-26) ואת הסכנה לחיי אדם הטמונה בראיית הרשיון כחזות הכל, תחת קבלת שירותים ממי שהוכשר לכך, שידע לבדוק כי המנוף שהותקן תקין ובטיחותי ולא יהיה בעבודה עליו משום סיכון לחיי אדם: המנופאי עצמו והפועלים ועוברי האורח באתר.

70. לא בכדי עמדה פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, לא אחת, על כך, שאין כל פסול במיקור חוץ של פונקציות שאינן כלולות בגרעין העשייה של אותו מעסיק, לאדם או גוף המתמחים באספקת אותו שירות:

"בהתאם לפסיקה, יש להבחין בין שני סוגים של התקשרות : מיקור חוץ של כוח אדם - בו מספק קבלן משנה כוח אדם הפועל בעסקו של המשתמש, ונועד במקורו למשימות זמניות; מיקור חוץ של פונקציות - בו מעביר המשתמש את האחריות לביצוע תפקידים מסוימים לקבלן משנה, העובד בעצמו או מעסיק עובדים משלו, ואמור לספק למשתמש מוצר או שירות מוגמר בהתאם להנחיותיו"

(עע (ארצי) 4995-06-11 מלי בירן - מדינת ישראל משרד הבריאות (2017))

71. שוכנעתי, כי מר אייזנמן לא נתן לנאשמים שירותי כח אדם ולא ניהל, בפועל, חברת כח אדם. החלפתו של מר אייזנמן במר בן אור, מעת לעת, אין בה, כלשעצמה, כדי להקים חזקה שמתקיימים במר אייזנמן התנאים להכרה בו כמי שמספק שירותי כח אדם לנאשמים.

72. גרסתו של מר אייזנמן אשר נתמכת בעדותו של הנאשם, ממנה עלה, כי למעשה הוא לוקח על עצמו לבצע את כל הפעולות הדורשות מקצוענות וידע, כי לבד משרותי ההנפה גופא הוא עומד לרשות הנאשמת ועובדיה בכל שאלה

ובקשה, כי כל הענינים הכרוכים וקשורים בביצוע העבודה - ובכלל זה רכישת ציוד חסר והעברת הכשרות לאתתים (שהם כאמור ה"עיניים" של המנופאי על הקרקע) - מבוצעים על ידו. מר אייזמן עוסק בתחום אחד בלבד, הוא תחום התמחותו - מתן שירותי הנפה/מנופאות - להבדיל מחברות כח אדם אשר מספקות שירותי כח אדם לכל המרבה במחיר, ללא קשר לרקע מקצועי או תחום התמחות.

73. לדברים אלה משנה תוקף לאור פסיקת בג"ץ מהעת האחרונה ומשהכרעת הדין ניתנת על רקע אסון כבד שארע השבוע באחד מאתרי הבניה בו קופחו חייהם של ארבעה פועלים, ובכללם מנופאי. וכך כתבה כב' השופטת ברק ארז:

"מאז תחילתה של שנת 2019, שאך החלה, כבר נהרגו 10 עובדים בענף הבניה. אנשים אלה, שכל אחד מהם היה עולם שלם עבור קרוביו ואהוביו, גדוש בעבר והווה וסיפור חיים, מתווספים לכל אותם אלה שהלכו בבוקר לעבודתם באתר בניה בשנים שחלפו ולא שבו ממנה. מצב דברים זה אינו יכול להימשך, וחובה זו אינה מסתכמת כמובן רק בפרסום. המדינה חייבת לעשות כל שביכולתה כדי להגן על חייהם של מי שבונים את החללים המקיפים את שגרת חיינו ומציבים קורת גג מעל ראשינו, רבים מהם כאלה שמשפחותיהם מחכות להם בארצות מולדת רחוקות... כאשר פועל נופל מפיגום באמצע היום ידי אדם קצרות בדרך כלל מלהושיעו. אולם, יש ויש בידי אדם לנסות ולנקוט אמצעי זהירות מונעים ומתריעים קודם לכן. לא מיותר לחזור כאן על הציווי הקדום: "לא תִּשִּׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ" (דברים כ"ב, י"ח)."

(בגץ 5215/17 קו לעובד - להגנת זכויות העובדים נ' משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2019))

הרשעת מר אייזמן

74. המאשימה שבה והדגישה בסיכומיה, כי מר אייזמן הורשע בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע, על פי הודאתו, בעבירה של העסקת עובדים ללא רשיון קבלן כח אדם ועל כן, משעה שהורשע ונגזר דינו "הרי שאין כל ספק כי הנאשמים התקשרו עם קבלן כח אדם" (ר' סעיפים 11-13, 34 לסיכומי המאשימה).

75. מר אייזמן נשאל בענין זה בחקירתו והעיד, כי בעצת עורך דינו הודה בכל פרטי כתב האישום שהוגש נגדו בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע (ר' פרוטוקול עמ' 83 שורות 28-33) והוסיף כי הודה כדי "לחסוך את השעות של בית המשפט, ביקש ממני בעסקת טיעון להודות, למרות שאני החלטתי לא להודות אלא להלחם בזה, הגענו לאיזוהי הסכמה, כל התביעה" (שם בעמ' 84 שורות 1-3).

76. עיון בהכרעת הדיון שניתנה ביום 25.11.2018 על ידי ס. הנשיא, כב' השופט צבי פרנקל (ת"פ (ב"ש) 60412-01-18) מעלה, כי הנאשם הודה בביצוע שלוש עבירות על החוק בכך שעסק בקבלן כח אדם מבלי שיהיה בידו רשיון בהתאם וכמתחייב על פי הוראות החוק. נכון לאותה עת, הנאשם לא היה מיוצג.

77. בפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 21.1.2019 בפני ס. הנשיא, כב' השופט צבי פרנקל יוצג מר איינזמן על ידי עורך דין אשר טען:

"שוחחתי עם ב"כ המאשימה בנוגע לאפשרות להגיע להסכמות בנוגע לעונש. הבנתי שמדובר בסכומים עצומים. עיינתי שוב בפרוטוקול לפני שהצלחתי לאתר את המצהירים ושם עלה שבאישום הראשון, ניהול כח אדם, שהודנו בו, אנחנו תמימי דעים שלמעשה מלבד האישום הראשון לא היה ספק ולא מחלוקת שבכל מה שקשור לתשלומי הבראה, משכורות והפרשות הודינו בפה מלא שלא שולם. אנחנו מודים ונטען לעונש. אבל לגבי האישום הראשון גם אם ניתנה הודאה בכלל או במפורש אנחנו נבקש מביה"ד לחזור בנו מהודאה באישום הראשון מכיוון שאני חושב שהנאשם לא עבר את העבירה הזו, מה גם חרף העובדה שבהסכמים שהוא בא עם מספר ספקים כפי שמפורטים בסעיף 3, הבנתי מהנאשם שאת ההסכם ביניהם הוא שלף מהאינטרנט ושם ככל הנראה הסכם שהתייחס לחברת כח אדם. אמרתי ואני חוזר, מרשי אינו משפטן ואינו בקיא בנוסח המשפטי שעלה בהסכם "כח אדם". אבל הוא כן הוא נתן שירותי עבודות הנפה באתרים שונים למספר מזמינים כמפורט בסעיף א3. אומר שעברתי על חומר רב, על כל החשבונאיות שהנאשם סיפק למזמינים ובאף אחת לא עלו המילים שירותי כוח אדם, אלא אספקת שירותי מנוף. לכן אבקש לחזור בנו ככל שניתנה איזו שהיא הודאה לגבי האישום הראשון. לגבי יתר האישומים אנחנו מודים"

(ר' פרוטוקול עמ' 6 שורות 10-22)

ובהמשך -

"אם יש בחומר ראיות חותכות לכך שהוא העסיק כח אדם, אז אפשר לסתום את הגולל. אבל הוא לא ניהל כח אדם מהסיבות שילוו את הנאשם. שני העובדים שאיתרתי, יכולים להעיד בדיוק מה הייתה מערכת היחסים, מי נתן הוראות, מי סיפק את הדברים, מי היה בשטח. חשבונית אחת שמלמדת על כך שהוא סיפק כח אדם אין כזו, ויש 1500 דפים בחומר. אני אשאיר את זה לשק"ד ביהמ"ש. במהות, לאחר שעברתי על החומר, אני לא חושב שיש ראיה.

אם הבקשה תתקבל, אנו נסכים להגשת החומר שבידי התביעה לוותר על כל העדים ונבקש להעיד את הנאשם ואת שני העדים שהגיעו היום לצורך הטענה בעניין כח אדם, אך ורק לגבי סעיף 1 - בעניין אספקת כח אדם. כאמור אנו מודים בכל שאר הסעיפים".

(ר' פרוטוקול עמ' 7 שורות 15-20).

78. אף הנאשם טען בדבריו: "אני רואה את עצמי מואשם בסעיפים שאני לא מסכים עם מה שנעשה. בלית ברירה אני משלם. אני עשיתי משהו ללא מזיד, לא התכוונתי לעשות את זה. כך הכל גם היום לפי החוק החדש אני האיש היחיד שהיה רשאי לתת את השירותים של ההנפה בישראלים. אני גם איש מקצוע ומספק את האנשים שעבדו אצלי ספציפיים. אני לא חברת כח אדם... לא עשיתי שום פשע ואני מוצא את עצמי מגיע להסכמים. אני שומע מיליונים ואין לי אוכל. יש לי 3 ילדים. אני לא אשם פה בכלום. אני מסכים לעסקאות כדי למזער את הנזקים. לא נותנים לי עבודה" (ר' פרוטוקול עמ' 9 שורות 1-7) (הדגשה שלי - י.ז.ג.).

79. לא מצאתי, איפוא, כי יש בהודאתו של מר אייזמן והרשעתו בעבירה על ידי בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע, לאור הדברים האמורים לעיל, כדי להטות את הכף ולקבוע, כי המאשימה הציגה ראיות בסיסיות, כלשונה (ר' סעיף 35 לסיכומי המאשימה), להוכחת יסודות העבירה.

הסרטון או: המצג התקשורתי שהוצג על ידי המדינה

80. צפיה בסרטון, שהוקרן במהלך הדיון והוצג לעדי המאשימה, מלמדת, כי ענינו בשילוב חרדים בשוק התעסוקה. מר אייזמן מוצג בסרטו כמעסיק שהתגבר על הדעות הקדומות, וחרף רתיעתו מקבלת אדם חרדי לעבודה, הסכים לתת לו הזדמנות וגילה ש"אורח חיים או לבוש לא צריכים למנוע העסקה של עובד טוב", בלשונו. מר אייזמן מוצג בסרטון כ"בעל חברת מנופאים" (<https://www.youtube.com/watch?v=hsM4vSNxcz0>).

81. טוענים הנאשמים, כי לא יתכן שהמאשימה "מדברת בשני כובעים": מחד, מציגה את מר אייזמן כבעל חברת מנופאים ולא כבעל חברת כח אדם ומאידך, בוחרת להעמיד את הנאשמים לדין אף שלא יכולים היו לדעת, לאור הצפיה בסרטון, ש"משהו אצלו לא תקין" (ר' סעיף 23 לסיכומי הנאשמים).

82. אלא, שהסתמכותם, הלכאורית, של הנאשמים על הסרטון שפרסם משרד העבודה ועלה לאור בחודש מאי 2016, אין בה דבר. בחודש יוני 2016 החלו העבודות באתר אוניברסיטת תל אביב וההתקשרות עם מר אייזמן נעשתה לאור ההכרות הקודמת בין מנהלי הפרויקט מטעם הנאשמת ומר אייזמן (ר' סעיפים 49 ו-53 לעיל).

83. בניגוד לעמדת הנאשמים, איני סבורה כי הגשת כתב האישום בטענה כי מר אייזמן הינו בעליה של חברת כח אדם עומדת בסתירה להצגתו של מר אייזמן, לצורך סרטון שענינו העסקת חרדים ומתן תמריצים למעסיקים, כבעל חברת מנופאים. השאלה שעמדה לדין בפני, כלומר: האם מר אייזמן ניהל חברת כח אדם, היא שאלה משפטית ועובדתית מורכבת ואין פסול בכך שהמאשימה שפרסמה את הסרטון מצאה לנכון לכנות את מר אייזמן, בפשטות, בעל חברת מנופאים, כינוי ההולם את הגדרת תפקידו ללא שנדרשה ל"פלפול" המשפטי לו נדרשו הצדדים שבפני.

סיכומי של דבר

84. יש לקבל את בקשת הנאשמים לפיה אין להשיב לאשמה ולזכותם מן האישומים המפורטים בכתב האישום שהוגש נגדם.

ניתנה היום, י"ח אייר תשע"ט, 23 מאי 2019, בנוכחות הצדדים